

Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D.
Fakulta bezpečnostního managementu PA ČR v Praze
Katedra krizového řízení

VIII. mezinárodní týden v rámci Polizeiakademie Niedersachsen

Ve dnech 15. až 19. května 2017 se uskutečnil VIII. mezinárodní týden v rámci Polizeiakademie Niedersachsen (Spolková republika Německo, Dolní Sasko). Delegátem Policejní akademie České republiky v Praze na této cestě byl Mgr. Oldřich Krulík, Ph.D., proděkan pro vědu a výzkum Fakulty bezpečnostního managementu. Jádrem akce byla obvykle vystoupení zástupců zahraničních policejně-bezpečnostních škol a součástí Spolkové policie, účastníků zahraničních misí (dopoledne) a studentské prezentace (odpoledne). Program byl koncipován tak, aby zahraniční přednášející zavítali do všech tří středisek školy (Nienburg, Oldenburg, Hannoversch Münden).

Přednášky byly ve srovnání s předchozími roky strukturovány relativně netradičně - zástupců států bylo jen sedm (vedle České republiky Švýcarsko, Rakousko, Lotyšsko, Španělsko, Belgie a Nizozemsko), mimo nich byli do programu zařazeni jiní přednášející, zastupující Červený kříž a další platformy. V různých střediscích bylo mírně odlišné spektrum přednášek, podle možností domácích vystupujících. Ačkoli oficiální řečí akce byla angličtina, zahraniční delegáti bez znalosti němčiny byli v dramatické nevýhodě.

A nyní již podrobněji o obsahu konkrétních přednášek.

Rakousko

Christoph Klettke (policista z Vídně, držitel titulu „Policista roku“ za rok 2013, christoph.klettke@polizei.gv.at) zmínil trendy v oblasti kriminality a přistěhovalectví do Rakouska. Po několika letech, kdy se do země přistěhovalo (požádalo o azyl či trvalý pobyt) okolo 14 000 osob, se roku 2015 jednalo asi o 80 000 osob, roku 2016 pak asi 40 000 osob. Nese to s sebou problémy, ale zjištěnou kriminalitu tak jako tak páchají spíše Romové z Rumunska, Bulharska, Maďarska, Slovenska a České republiky (v tomto pořadí), po nich občané zemí Západního Balkánu, a až pak přichází na řadu osoby, které jako zemi původu uvádí Afghánistán, Alžírsko, Maroko a Sýrii.

Pozornost byla věnována i rostoucí brutalitě pachatelů majetkové trestné činnosti, na což nebyli policisté v Rakousku dlouhou dobu zvyklí. To bylo ilustrováno na případě nezvládnutého zásahu, který původně vypadal jako rutinní výjezd na tísňové volání z prodejny Billa. Pachatel držel personál prodejny po prodejní době jako rukojmí a když tříčlenná hlídka policistů přijela na místo, vedoucí prodejny vyšla ven a tvrdila, že se jednalo o falešný poplach, přičemž na policisty „významně mrkala“. Dva policisté se tedy pokusili do prodejny vstoupit a pachatel po nich začal střílet. Jeden policista zahynul na místě, další o několik dní později.¹ Vrahem byl

¹ Billa-Überfall: Polizist erlag Verletzungen. *Kroner Zeitung*, 5. 7. 2016. <http://www.krone.at/oesterreich/billa-ueberfall-polizist-23-erlag-verletzungen-tiefe-trauer-story-518518>

49letý občan Bosny a Hercegoviny. Toho zbývající policista postřelil a zpomalil. Na útěku se zabarikádoval poblíž a v přestřelce s dalšími policisty zahynul. Případ otevřel diskusi o nutnosti lepšího výcviku policistů na obdobné situace a jejich většího vybavení balistickými vestami a přilbami.

Dalším tématem byly snahy o odbřemenění policie od bagatelní agendy, které se konkrétně ve Vídni nedaří a zdejší městská stráž (Stadtwache) zůstává nesourodým projektem, jehož personál je bez reálných kompetencí.

Nizozemsko

Theodor Huizenga (tjg.huizenga@gmail.com) policejní instruktor, mimo jiné zmínil síť Burgernet, která v Nizozemsku poměrně uspokojivě funguje. Pomocí SMS lze rychle zaktivizovat zaregistrované členy, kteří se mohou pokusit například hledat ztracené dítě nebo seniora. Na druhou stranu se do projektu zapojuje specifický typ osob, které jsou „příliš aktivní“ a dělají více škody než užitku.¹

Martin Piepmeyer (styčný důstojník pro policejní spolupráci Dolnosaské zemské policie s Nizozemskem, martin.piepmeyer@polizei.niedersachsen.de), mimo jiné zmínil, že policejní reforma v Nizozemsku, kde pyramidální hierarchie nahradila donedávna existující a daleko autonomnější regionální síly, potlačuje lokální přeshraniční iniciativy (tzv. triumvirát Limburg-Limburg-Aachen). Někdy je ale tak jako tak intenzivnější spolupráce Dolního Saska s Nizozemskem, než se spolkovou zemí Severní Porýní-Vestfálsko.

Lotyšsko

Olga Anikovica (Policejní akademie Riga, olga.anikovica@koledza.vp.gov.lv) mimo jiné zmínila velmi zevrubné majetkové přiznání **všech** osob ve veřejné správě Lotyšska, pro podmínky řady dalších zemí obtížně představitelné. Jedná se o aktivitu, motivovanou nejen daňovými důvody a úsporami ve veřejném sektoru, ale také snahou o do extrému dotaženou transparentnost. Čísla (výdělky) však nejsou doplněny o přehled, například, přesčasů a podobně, a tak často na pracovištích vyvolávají mnoho zlých krve.²

Německý červený kříž

Karsten Wolff (karsten.wolff@polizei.niedersachsen.de) se věnoval tématu, jak zajistit bezpečnost pomáhajících profesí zasahujících v zahraničí. Sýrie, ale překvapivě třeba i Kolumbie, jsou z hlediska Červeného kříže nebo Lékařů bez hranic nejvytíženější lokality. Nejedná se jen o ošetřování bojovníků a civilistů, ale jsou tu i témata jako zajatci, slučování rodin na bojišti, ale třeba zajištění hygieny. Do zdravotnické mise se bere maximum vybavení přímo s sebou, aby kontingent nebyl místním sám na obtíž. Somálsko, Uganda, východ Afriky celkově, to je více než

Angeschossener Polizist gestorben. *Die Presse*, 6. 7. 2016. http://diepresse.com/home/panorama/wien/5044202/BillaUeberfall_Angeschossener-Polizist-gestorben

¹ Burgernet. *Gemeente Staphorst*. https://www.staphorst.nl/inwoners/veiligheid-hulpdiensten_43047/item/burgernet_67413.html

² Breakdown of Employees by Income. *Central Statistical Bureau of Latvia*. 2015. <http://www.csb.gov.lv/en/statistikas-temas/metodologija/breakdown-employees-income-36649.html>

15 milionů osob zcela závislých na pomoci zvenku. Zdravotníci jsou neozbrojeni, bez doprovodu, s výjimkou Čechenska, Somálska a Pákistánu.¹

V odlehlých a rozvrácených lokalitách nejsou dobré silnice, čekají vás dopravní nehody, nekoupíte si potraviny, můžete použít jen to, co nesete nebo vezete sami. Ochranný oblek proti ebolě v horku a vysoké vlhkosti vás dokonale vyčerpá po pár hodinách. Nemůžete se věnovat pomáhání, když nenastavíte neformální vztahy s místními náčelníky. Odtahitý zdravotník v misi dlouho nevydrží. Ale ani toto není tak jednoduché. Přijmete pozvání na večeři a unesou vás a chtějí výkupné. Nepřijmete pozvání a urazíte je. Odolnost vůči stresu a schopnost přepnout na autopilota, bez toho experti v extrémních lokalitách nemohou vydržet.

Další postřehy, týkající se primárně Německa, respektive Dolního Saska

Odbory respektive zemské policejní síly jako celek avizují v celospolkovém měřítku nedostatek okolo 15 000 až 16 000 policistů. K tématu se vztahuje emotivní odborová kampaň (Genial, kein polizei eit und breit) požadující více policistů, investic, vozidel, kamerových systémů atd.² Důvody podstavů jsou (podle vyjádření místních policistů ale i podle informací z otevřených zdrojů) různé:

- Mezi nastupujícími policisty, alespoň tedy v Dolním Sasku, tvoří ženy okolo 50 %. Záhy odchází na mateřskou dovolenou, nemluvě o jejich omezené využitelnosti pro všechny typy zásahů.
- Nutnost se neustále stěhovat, pokud nechcete zůstat na základní úrovni. Vzali-li jste si jako začínající policista hypotéku, a najednou nastane přeložení do města vzdáleného desítky nebo stovky kilometrů.
- Model, kdy policisté ochotně konali přesčas, skončil. Ani za příplatek, který se zdá zejména mladším policistům neadekvátně nízký, nechtějí služby navíc vykonávat a daleko více si cení volného času s rodinou.
- A to ani nemluvě o stále se vyvíjejícím nepoměru práv a povinností mezi policistou a „osobou důvodně podezřelou“ ze spáchání trestného činu. Roku 2016 byl řešen případ, kdy dva policisté vyslyšali pedofila, který unesl (a jak se později ukázalo, také zavraždil) malého chlapce. Když dotyčný zapíral, oznámili mu, že ho „pošlou do vězení, kde mu ostatní vězni „natrhnou zadek“. Podezřelý a vlastně vrah tuto záležitost ventiloval přes svého obhájce a oba policisté, kteří tuto komunikaci nepopřeli, byli kázeňsky potrestáni.
- K tomu je třeba přičíst „výchovu k nenásilnému řešení zátěžových situací“, nutnost dokonalé znalost práva a předpisů atd.

Ve výsledku tedy není divu, že je o nové policisty nouze. Nová strategie, platit studium pro potenciální nové rekruty v nultém ročníku, je kontraproduktivní. Využívají

¹ International Committee of the Red Cross Presents Record Budget for 2015 to Meet Vastly Expanding Needs. *International Committee of the Red Cross*. 27. 11. 2014.
<https://www.icrc.org/en/document/icrc-presents-record-budget-2015-meet-vastly-expanding-needs>

Latin America and the Caribbean. *American Red Cross*. <http://www.redcross.org/what-we-do/international-services/where-we-help/latin-america-caribbean>

² Im Osten gibt es die meisten Polizisten. *N-tv*, 16. 1. 2016.

<http://www.n-tv.de/politik/Im-Osten-gibt-es-die-meisten-Polizisten-article16782521.html>

toho jen ti, kdo se nedostali na jinou školu, a jakmile po roce uspějí, odejdou a Policejní akademii zůstane jen výdaj. Daleko lepší by byla práce s uchazeči, kteří studovat sami chtěli, ale nesplnili fyzické testy (například několikátýdenní soustředění s výcvikem).

Dalším negativem je snaha Policejní akademie o extrémní decentralizaci. To znamená stovky kilometrů, hodiny na cestách denně nebo přespávání po ubytovnách. Průměrný pedagog z Policejní akademie najezdí za semestr okolo 200 000 kilometrů mezi pobočkami. Je snaha to sice omezit a stabilizovat výuku tak, aby učitelé ani žáci tolik nejezdili, případně vše opět centralizovat do Hannoveru nebo někam jinam (na zelené louce, nebo do nějakých opuštěných kasáren). Na druhou stranu se buduje nová pobočka ve vesnici Lüchow (pro celoživotní vzdělávání). O dalším vývoji se mezi pedagogy a dalším personálem jen spekuluje.

Mění se i osnovy. Přehlédnout nelze soustavné snižování nároků na studenta. Vytváří se navíc jakoby dvojí policejní síly - jedny na prevenci a nenásilné záležitosti (kde se více uplatní ženy), a zároveň prudce roste poptávka po speciálních pořádkových jednotkách, které se nezabývají příliš prevencí, koneckonců ani vyšetřováním, a rovnou zasahují.

Disciplína studentů, policistů, ale i vojáků, a dalšího bezpečnostního personálu, se rovněž vyvíjí. Každý týden se v rámci školy, respektive v tisku, řeší tetování (i na hlavě!), délka vlasů, neomluvená absence nebo oděvní nekázeň.

V Nienburgu i Hannoveru oproti loňskému roku viditelně přibýlo mnoho osob původem z arabského světa a Subsaharské Afriky. Tématu integrace a migrace se nicméně nikdo z místních přednášejících přímo nevěnoval. Zajímavá je nicméně změna sloganu školy. Namísto „Vaše cesta k bezpečí“ (Mit Sicherheit - Ihr Weg) nyní zní „Různorodost je naší silou“ (Dolní Sasko bude pestřejší): (Vielfalt ist unsere Stärke, Neiederschsen wird bunter, podobné slogany razí i zemští hasiči).¹ Je to zřejmě pojato tak, že přistěhovalci ze současné vlny jsou v Německu **napořád**, pestrost je hodnotou sama o sobě, a to i pro bezpečnostní komunitu Dolního Saska.

Zajímavá je i kampaň Celní správy se sloganem, „rádi pořádáte večírky s překvapením“, která cílí na mladší integrované novoobčany (neue Mitbürger), aby odhalovali nelegální zaměstnávání.²

Dne 14. května 2017 navíc proběhly zemské volby v Severním Porýní-Vestfálsku. Jejich vítězi se stali Křesťanští demokraté a Strana svobodných. Sociální demokraté v této své baště velmi ztratili. Totéž platí pro Zelené, kteří se řadu let hlásí více než k ekologii k tématům jako neomezená imigrace a inkluze, ať si pod tímto pojmem představujete cokoliv - a voliči jim v tomto ohledu vystavili účet.

Das müssen Sie zur Hagida-Demo wissen. *Hannoverische Allgemeine*, 26. 1. 2015.
<http://www.haz.de/Hannover/Aus-der-Stadt/Uebersicht/Heute-Kundgebungen-in-Hannover-Das-muessen-Sie-zur-Hagida-Demo-wissen>

¹ Polizeiakademie Niedersachsen. *DocPlayer*.
<http://docplayer.org/6576935-Polizeiakademie-niedersachsen.html>
Zusammenhalt durch Teilhabe. *Feuerwehr Niedersachsen*.
<https://www.lfv-nds.de/projekte/vielfalt-ist-unsere-staerke-deine-feuerwehr/>

² *Zeitschrift Zoll aktuell* 2017.
http://www.zoll.de/SharedDocs/Broschueren/DE/Zoll-aktuell/2017/zoll_aktuell_2_2017.html

Tradiční politické strany napravo od středu prokázaly restart, přičemž vedle vnitřní bezpečnosti v rámci voleb rezonovala silná témata jako výše a struktura daní nebo dělba moci mezi spolek, země a obce. Sociální demokracie se proto, v odstupu několika málo dní, rozhodla pro spolkovou volební strategii (spolkové volby budou roku 2017 na podzim), ve které se staví do čela bojovníků za zvýšení standardů vnitřní bezpečnosti v zemi - s důrazem na rychlé a rázné odlišení, které osoby postrádají právo na mezinárodní ochranu (v Německu), a podle toho s nimi nakládat.

Ministryně obrany Ursula von der Leyen (Křesťansko-demokratická strana) v této době opakovaně hovořila o tom, že armádu je třeba zjemnit a zbavit image agresivity. Je přitom otázkou, kam až dále zajít, když v současnosti se okolo 90 % nákladů na zahraniční mise Bundeswehru týká sebeochrany a pouze 10 % na vlastní bojové operace. Rozpočet armády sice roste, ale do roku 2020 se sotva přehoupne přes hranici 1,4 % HDP. Jak je ale zřejmé, není důležité ani tak **kolik** peněz, ale **jak** se tyto peníze využijí.¹ Pokud je řeč o angažmá Bundeswehru v Africe, s tím souvisí i perspektiva spolupráce Policejní akademie Dolního Saska s Mali (Ecole De Police, Bamako²).

Na závěr jen telegraficky o dalších tématech:

Policejní akademie i Dolnosaská zemská policie obdržely v letošním roce velkou investici do vozového parku (po dvou nebo více letech stagnace). Z toho několik vozů jsou elektromobily, ale ty se nehodí do reálné akce. Jejich dojezd je na jedno nabití jen 170 kilometrů, pronásledování je v nich bezmála vyloučeno. Zlé jazyky tvrdí, že se jednalo o nákup jinak neprodejných překonaných modelů.

V květnu Dolní Sasko tradičně pustoší krupobití. Roku 2016 byly škody obzvláště značné. Sociální demokraté v této souvislosti otevřeli možnost „povinného ručení“ u nemovitostí (v některých spolkových zemích je pojištěno jen asi 15 % nemovitostí). Jakmile se zvedla vlna odporu, byla tato myšlenka opuštěna. Klimatické výkyvy jsou nicméně značné, například 14. května 2017 v Dolním Sasku mrzlo, 17. května 2017 nastaly teploty blížící se 30°C.

Nepřehlédnutelná je i snaha Německa o pěstování energetických plodin. Řepka a kukuřice na topení přitom značně vyčerpává půdu.

Chránění bobří ničí protizáplavové hráze, vidět jsou i zavlečené druhy hmyzu, zejména velmi ničivý kůrovec z Číny (Chinesische Laubholzbockkäfer), který se vyskytuje ve Švýcarsku a zatím spíše jen na jihu Německa.³

¹ Das sind die Einsatzorte der Bundeswehr. *Süddeutsche Zeitung*, 27. 11. 2015.

<http://www.sueddeutsche.de/politik/auslandseinsatz-wo-die-bundeswehr-im-einsatz-ist-1.2757379>

60 Milliarden für die Bundeswehr. *N-tv*, 22. VI. 2016. <http://www.n-tv.de/politik/Merkel-will-Militaerhaushalt-fast-verdoppeln-article18016056.html>

² Ecole nationale de la police: 2 200 nouvelles recrues. *Mali Jet*, 27. 6. 2016.

http://malijet.com/la_societe_malienne_aujourd'hui/159332-ecole-nationale-de-la-police-2200-nouvelles-recrues.html

³ WERMELINGER, Beat. Augen auf für einen bislang unbekanntes Schädling: der chinesische Laubholzbockkäfer. *WaldWissen.net*, 17. 12. 2006.

http://www.waldwissen.net/waldwirtschaft/schaden/invasive/wsl_clb/index_DE

